

SKUTTUNGE

BYGDEGÅRDS-

FÖRENING

40 ÅR

Liten historik, sammanställd till Bygdegårdsföreningens 40-års jubileum 13/10 1984.

Arbetet har utförts i form av studiecirkel. Deltagare har varit: Malin Berglund, Kjell Bäckström, Ulla och Nils-Olof Forssberg, Sune Johansson, Gerd och Gösta Lindström, Rita och Roland Löfling, Erik Mattsson, Henry Wahlström och Lars Wahlström.

Vi vill börja med några utdrag ur den jubileumsberättelse, sammanställd av Eilert Bäck och Evert Lindgren, som upplästes med anledning av att Skuttunge Bygdegård fyllde 25 år 1960. I den framgår bland annat följande:

Redan i slutet av 1920-talet föddes tanken hos Skuttunge JUF avdelning att bygga en samlingslokal. Några representanter från avd. reste runt i Uppland, för att titta på redan färdiga bygdegårdar. Einar Waernulf ritade sedan två förslag, av vilka man valde det enklaste alternativet. Anledningen till detta var att man endast hade 700:- i kassan, så det gällde att bygga så billigt som möjligt. Av von Engeström i Kiplingeberg blev man erbjuden en tomt i Eke utan kostnad, men den allmänna meningen var att lokalen skulle ligga i närheten av kyrkan.

Av Landsfiskal Birger Steen fick man då köpa en tomt för 300:-. För att få ihop mer pengar, så anordnades ett flertal fester i S. Krycklinge och Kättgrind. På våren 1935 var det dags att gräva grundet. Bröderna Eriksson från Lunda reste stommen och takstolarna för 400:-, och de som hantlangade fick 60 öre/tim. i ersättning för dagsverken på 10 timmar. Resten av arbetet utfördes på frivillig väg. Lån upptogs på sammanlagt 7.000:-. Den 15 dec. 1935 var det invigningsfest, med landshövdingen och andra prominenta personer närvarande.

1944 ville JUF, av ekonomiska skäl, göra sig av med Bygdegården, eller Hembygdsgården som den hette på den tiden. På initiativ av RLF avd. så bildades då Skuttunge Bygdegårdsförening den 20/2 1944. Medlemmar fick man genom andelsteckning och lokalen köptes av JUF för 10.000:-. 1950 ombildades föreningen och en stadgeändring antogs, vilken innebar att alla kommunalt röstberättigade i församlingen äger medlemskap och rösträtt i föreningen utan fastställd medlemsavgift. Dessa stadgar gäller än i dag. 1952 fick föreningen gåvobrev på Brunnby skola, för att av den göra Brunnby Bygdegård.

Många, både stora och små, händelser i Bygdegårdsföreningens historia kan man få fram genom att läsa i protokoll och årsberättelser, och vi vill här nedan redogöra för en del av dessa händelser.

Skuttunge Bygdegård.

Vi börjar år 1946. Då byggdes en s.k. bekvämlighetsinrättning i backen bakom Bygdegården. I protokollet kallas den även för V.C. Den revs 1982, då vi började planera för vår senaste tillbyggnad. Tidigare hade man fått använda skolans utedass, vilket låg där Lundbergs nu har sitt garage. 1946 beslutades även att dra in vattenledning, men det arbetet kunde inte utföras förrän 1948 på grund av materialbrist.

Uppvärmningen skedde från början med en kamin som stod i en skrubb i köket och värmen kom ut i lokalen genom ett galler på väggen vid sidan av scenen. Den osade ibland och det blev mycket skräp vid eldningen. Några gånger, framgår det av protokollen, så hade det kommit klagomål på att värmen inte var tillfredsställande. 1955 kunde kaminen kastas ut, för då drogs det en kulvert från skolan, och det blev både värme och varmvatten i Bygdegården. Samtidigt kopplades kallvatten och avloppsledning till det kommunala nätet och i samband med det arbetet schaktades gårdsplanen av så det blev bättre parkeringsutrymmen. En elektrisk spis anskaffades 1957 och då kunde även den gamla vedspiseln kasseras. Man hade då en tid lånat en kokplatta av Waernulf.

Sedan följer några år med smärre reparationer och underhållsarbeten, men 1964 är det dags för ett större arbete, vilket engagerade många sockenbor, både genom gåvor och frivilliga arbetsinsatser. Golvet hade börjat svikta på en del ställen så det måste åtgärdas. Det gamla golvet revs upp och såldes genom anbud till en sommarstugbyggare. Gamla fyllningen kärrades ut och 35 m³ grus kärrades in, därpå gjöts en betongplatta, så nu ligger golvet stadigt.

Gamla entrén hade irriterat många. Dels för att den var trång och dels för att man kom in i lokalen framför dem som redan satt där. När det år 1966 var dags att göra om entrén, så flyttades den därför till andra änden av lokalen och gjordes större. Där blev det även plats för toaletter och en dusch. Arbetet utfördes av Byggmästarna Adolf Bengtsson och Sture Nord. Meningen var då att gamla entrén skulle bli till sammanträdesrum, men utrymmet behövdes även som förråd till stolar och bord. Det problemet löstes när SSK bad att få inreda vinden till ett klubbrum, som även kunde ingå i Bygdegårdens uthyrningsverksamhet. Klubbrummet blev färdigt 1971. Vindsutrymmet var från början ämnat som vaktmästarbostad, men blev aldrig inrett som sådant,

År 1975 är det dags för nya stortag. Yttertaket riktas och täcks med plåt i stället för tegel, köket byggs om och i källaren, som tidigare endast använts som vedupplag, blir det omklädningsrum med toalett och duschar. Detta arbete lejdades bort till Byggmästare Henry Lindgren. Redan 1958 hade det tagits ett beslut att göra toaletter i källaren, men av någon anledning så blev det då aldrig utfört.

Efter 14 års flitigt dansande och bordtennisspelande så hade mattan på golvet blivit alldeles utsliten. De föreningar som hyrde av oss, skänkte därför 1978 pengar till en ny matta. Under åren 1982-83 så tilläggsisolerades vindsutrymmena och en hörselslinga installeras samt påbörjas planeringen av den utbyggnad som nu står klar att invigas.

Men Bygdegårdens historia har inte bara bestått av reparationer och ombyggnader. Vi har till exempel haft biografverksamhet under åren 1945-52 och 1956-62. År 1950 får föreningen ett kommunalt anslag på 10.000:-, av vilket 6.000:- används till inköp av ett större markområde av Länsassessor Birger Steen. Resten av pengarna används till att iordningsställa idrottplatsen. Anledningen till detta anslag var

att nya skolan skulle byggas på den mark där fotbollsplanen var belägen. Genom att ändra stadgarna så att alla i församlingen boende var medlemmar, så ville man förhindra att marken i framtiden kunde användas till annat ändamål. 1960 var det på tal att överlämna markområdet till SSK men av flera olika anledningar så blev det då ingen affär av, först år 1981 överläts idrottsplatsen till SSK för en symbolisk summa på 1:-.

När bespisning skulle införas i skolan 1963, fördes en del förhandlingar med skolstyrelsen ang. att anordna bespisningen i Bygdegården, men frågan fick en lösning inom skolans egna lokaler.

Den minnesvärda festen "Värdshuset Snuvan", vilken anordnades 1963 för att finansiera omläggningen av golvet, gav ett netto på 900:- på en omsättning på 1.375:-.

Årsstämma med Uppsala läns distrikt av Bygdegårdarnas Riksförbund har hållits hos oss åren 1971 och 1976. Mellan åren 1973-83 var vår ordförande Jan-Olov Andersson även ordf. i distriktet och på stämman 1984 valdes Rita Löfling till sekreterare i distriktet.

Det fina golvuret fick vi ärva 1956 efter lärarinnan Erika Pettersson och 1965 fick vi genom testamente 11.300:-, vilket utgjorde halva kvarlåtenskapen efter Hilda Andersson i Berg. När den nya entrén invigdes i dec. 1966 så skedde det i samband med den första bingokvällen. Bingo anordnades i samarbete med SSK under åren 1966-67. Det blev sammanlagt 20 spelkvällar, med ibland över 200 personer i lokalen. Det sammanlagda nettot blev drygt 18.000:-, vilket delades lika mellan föreningarna.

Förutom de här ovan nämnda gåvorna, har vi under årens lopp fått mottaga ett flertal bidrag, både kontanta medel, inventarier och frivilliga arbetsinsatser från föreningar och privata personer, vilket givit oss en känsla av att Bygdegården alltid varit en hela bygdens gård.

Brunnby Bygdegård var från början en skola, belägen på ungefär samma plats vid kyrkan där gamla skolan nu står. Den började byggas 1848 efter ritning gjord av Elias Jansson i Örke. 1868 utökades skolsalen på längden. Under skolan var fattigstugan ingrävd i backen, "med dörren mot väster och fönstret mot söder och med fönsterkarmen i höjd med markytan." Rökgången från fattigstugan gick upp genom skolhuset. Dörrkarmen av huggen sten, med inskriptionen "På Skuttunge Sockenmagasins bekostnad 1810" finns bevarad i källaren till gamla skolan. Bredvid skolan stod en klockstapel. 1890 beslutades att bygga ny skola vid kyrkan och då skulle den gamla flyttas till Brunnby. Eleverna i det området hade tidigare fått gå i Forsby skola fram till 1881. Då anställdes en ambulerande lärarinna som läste med småskolan i en hyrd lokal i Brunnby från Maj till September. Dom större barnen fick gå till kyrkskolan.

Planerings- och grundläggningsarbetet för Brunnby skola utfördes av f.d. soldaten C. Hammar från Rasbo, för en kostnad av 875:-. Huset uppfördes av Byggmästare Lars Johan Engström från Björklinge. Det stod färdigt till vårterminen 1892 och kostade 2.675:-.

Första lärarinnan hette Anna Maria Björklund, f. 1862 i Tensta. Hon kom närmast från Valö och var kvar i Brunnby till sin pensionering 1926. Då började Märta Wallinder och hon var kvar till skolans nedläggning, sommaren 1952.

Den 27 Juni 1952 hölls ett styrelsemöte i Bygdegårdsföreningen. Där beslutades att man skulle uppvakta Bälinge storkommun om att få övertaga Brunnby skola. Man skulle hänvisa till ett beslut i gamla Skuttunge kommunalfullmäktige från 30/10 1949 där man hade lovat att Bygdegårdsföreningen skulle få övertaga skolan när skolverksamheten upphörde där. Den 11 September kunde Einar Waernulf meddela det glädjande beskedet att "Bälinge Kommunalfullmäktige har beslutat att bifalla begäran från Skuttunge Bygdegårdsförening om att få övertaga Brunnby skola."

Till vicevärd och vaktmästare för Brunnby Bygdegård, som den från och med nu kallas, valdes Andreas Brunnberg. Beslutades även att hyran där skulle vara hälften av Skuttunge Bygdegårds hyra. Det innebar för Brunnbys del 10:- för föreningsmöten, 12:50 + 10% av entréavgiften för fester då det togs upp entréavgift och 25:- för privata tillställningar. Man beslutade även att inköpa glas, kaffekoppar och assietter och för att finansiera detta startades en insamling, vilken gav 1.030:-.

Några större förändringar skedde inte i lokalen förrän 1967. Då installerades elvärme i stället för de ved och fotogenkaminer som använts tidigare. Under följande år skedde en markant ökning av verksamheten i Bygdegården och med den stigande användningen ökade också kraven på underhåll och reovering. 1970 förbättrades isoleringen i golven genom insprutning av Thermoskum och 5 år senare lades ett nytt golv med ny matta. De följande åren skedde något mycket oförklarligt med uthyrningsfrekvensen. Från att ha varit uthyrd c:a 120 ggr per år så sjönk uthyrningen till c:a 20 ggr per år.

Detta gjorde att man insåg behovet av att Brunnby Bygdegård måste reoveras grundligt och byggas ut med toaletter och ett större kapprum. Allt för att få den så funktionsduglig och tidsenlig som möjligt. När alla ansökningshandlingar var behandlade och klara kunde arbetet komma igång 1979 och tog nära ett år att slutföra. Ansvarig för arbetet var Byggmästare Henry Lindgren och den slutliga kostnaden blev 280.000:-. Finansieringen skedde dels genom gåvor från föreningar och privatpersoner, dels genom bidrag från stat och kommun samt banklån. Mycket eget arbete utfördes också av medlemmar. Efter reoveringen ökade uthyrningen något, men är fortfarande ej tillfredsställande.

Ett annat problem som man brottats med under åren har varit vattenförsörjningen. Men även detta är nu löst på ett bra sätt.

Driftskostnaderna för Brunnby Bygdegård har under alla år kunnat hållas på en mycket låg nivå. Detta tack vare föreningars och privatpersoners föredömliga vilja att bidra med både arbete och pengar.

Vi som sammanställt och skrivit denna historik över Skuttunge Bygdegårdsförening och dess båda Bygdegårdar hoppas och tror, att viljan och förmågan hos medlemmarna också i framtiden kommer att ge ett gott resultat, så att även kommande generationer kan ha glädje och nytta av trivsamma och levande Bygdegårdar.

Ordförande under de gånga åren har varit:

Sven Eklund	1944-47
Erik Persson	1948
Einar Waernulf	1949-55
Item Wahlström	1956-59
Eilert Bäck	1960-73
Jan-Olov Andersson	1974-81
Roland Löfling	1982-

Vaktmästare i Skuttunge:

Oskar Wedholm	1944-56
Sivert Lindqvist	1956-59
Curth Perhson	1960
Gunnel Lindqvist	1960-63
Ragnhild Tjörnelund	1964-65
Ruth Olsson	1965-73
Majlis Eriksson	1973-

Vaktmästare i Brunnby:

Andreas Brunnberg	1952-61
Nils Tibell	1961-63
Sivert Svensson	1963-64
Ulla Jansson	1964-70
Helmy Jansson	1970-